

melser ind i Loven, at Sandsynligheden for en frivillig Overenskomst forsvandt; men det er dette sidste, der er sket ved den Forandring, der i Landstinget er foretaget med Lovforslaget. Den Bestemmelse, som mit Partis Ordfører ganske kort berørte, Bestemmelsen om, at den Jord, som disse Len og Stamhuse skal afgive, ikke skal fastsættes til en bestemt Pris, samtidig med at de samlede Værdier bliver takseret, er udgaaet, og det, finder jeg, er en absolut Uret overfor Lensbesidderne. Derved kan der faktisk paaføres dem en større Ydelse til Staten, end de havde faaet, dersom den Bestemmelse, der stod i Folketingets Affattelse, var blevet staaende. Vi fra vor Side har stadig sagt, at vi erkender, at Lensbesidderne burde give en Sum til Samfundet, fordi dette faktisk har været Aarsag i, at der i dette Øjeblik i de paa-gældende Slægters Eje er betydelige Formuer, som maaske ikke havde været i deres Eje, hvis det Privilegium, de havde haft, ikke havde eksisteret, og vi maa derfor betragte det som en ren Skønssag, hvilke Procentydelser man vil kræve. Vi har ment, at en Ydelse af 15 pCt. af de samlede Værdier kunde anses for rimelig, de andre Partier har anset en noget større Ydelse for rimelig. Da det, som sagt, er en Skønssag, hvorvidt 15, 20 eller 25 pCt. er den rigtige Sats, har vi ikke villet yde nogen Modstand paa dette Punkt; men jeg for mit Vedkommende kan ikke se rettere, end at som Lovforslaget nu foreligger, har man overskredet Sandsynlighedsgrænsen for en frivillig Overenskomst, og derfor vil jeg personlig ikke stemme for Lovforslaget.

Jeg har stadig set det som dette Lovforslags vigtigste Opgave at skaffe Jord til Udstykning til Husmandsbrug, men naar man har overskredet Sandsynlighedsgrænsen for den frivillige Overenskomst, altsaa, naar Lensbesidderne nægter at gaa ind paa at overtage deres Godser til frivilligt Eje, bliver Følgen, at vi ingen Jord faar til Oprettelse af Husmandsbrug ad denne Vej. Saa faar man i Stedet en aarlig Pengeydelse, som denne Lov bestemmer, en Pengeydelse, som jeg for øvrigt ikke kan se nogen som helst Berettigelse i at paalægge Lensbesidderne. Det svage Punkt i Lovforslaget er netop denne Bestemmelse om den aarlige Pengeydelse, der paalægges de Lensbesiddere, som ikke vil gaa ind paa frivillig Overenskomst, og det bliver ogsaa om dette Punkt, eventuelle Retssager kommer til at dreje sig, dersom man vil afkræve dem, der ikke vil gaa ind paa Overenskomsten, disse aarlige Ydelser. Det

er stadig fra vor Side hævdet, at der Loven ikke maatte fastsættes bestemte Pengeydelser for dem, der ikke vilde gaa ind paa frivillig Overenskomst, idet vort Forslag gik ud paa, at Rigsdagen efter tre Aars Forløb skulde tage Bestemmelse om, hvilke Foranstaltninger der skulde træffes overfor dem, der til den Tid ikke havde sluttet frivillig Overenskomst. Ogsaa den Bestemmelse, der her er indsat, bevirker, at jeg ikke kan stemme for dette Lovforslag. Jeg vil ikke stemme imod det, for jeg erkender, at det vilde være et Gode, dersom Lensbesidderne vilde gaa ind paa Overtagelsen efter de Regler, som Lovforslaget indeholder, og det vil være en ganske privat Sag for dem, om de mener, at de kan tage imod det eller ikke. Men af de Grunde, jeg har angivet, kan jeg ikke stemme for Forslaget.

Jeg vil gerne gaa lidt ind paa de Udtalelser, den højtærede Justitsminister for et Øjeblik siden fremsatte her fra dette Sted. Jeg kan forstaa, at det maa være ganske overordentlig vanskeligt for den højtærede Justitsminister at forsvare den Lovgivning, som man her er gaaet til, naar han dertil maa benytte saadanne Midler som dem, den højtærede Minister benyttede. Naar man ikke kan forsvare dette Lovforslag uden at rette saa ærerørige Angreb overfor de adelige Slægter, det her drejer sig om, som den højtærede Justitsminister gjorde, finder jeg det meget beklageligt; jeg kan ikke se, med hvilken Ret den højtærede Minister her fra dette Sted siger, at disse Slægter ikke har vist, at de overhovedet vilde gøre nogen Indsats i vort Samfund. Jeg kan ikke tænke mig Muligheden af, at den højtærede Justitsminister ikke skulde kende Navne som Reventlow og Bernstorff, og jeg kan nævne endnn flere f. Eks. Frijs. Har da disse Slægter og Familier ikke gjort overordentlig, betydelige Indsats i vort Samfund? Jeg antager, at den højtærede Justitsminister i det Øjeblik har glemt, at disse Mennesker har eksisteret, ellers havde han ikke kunnet fremsætte disse Bemærkninger.

Men i al Almindelighed mener jeg ikke, man har Ret til, fordi man ønsker at fratage disse Slægter betydelige Dele af deres Værdier, at staa paa dette Sted og frakende dem virkelig Indsats i Samfundet. Det er jo og har vel altid været saaledes, at de Mennesker, der opdrages i forfinede og velhavende Hjem, løber Fare for ikke at faa en saa sund Opdragelse, hvilende paa saa bred en Basis, som de Mennesker, der er saa heldige at blive født i mere bor-